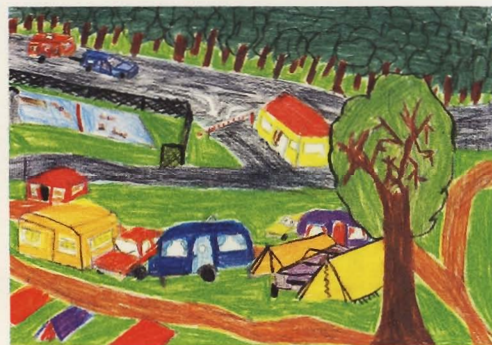


Voor en achter elkaar

De kinderen leren de ruimtelijke werking van de tekening te vergroten door middel van overlapping en afsnijding



10 jaar



12 jaar

onderwerp

camping

techniek

potlood, kleurpotlood

formaat

± 26 × 25 cm

Toelichting

Deze opdracht vooronderstelt dat het begrip overlapping al eens aan de orde is geweest (zoals bijv. via het ideeënboek *Compositie I*). Is dat niet zo dan kan beter eerst de alternatieve opdracht van deze les gegeven worden (geometrische vlakken).

De begrippen 'afsnijding' en 'het naar achter kleiner worden' worden herhaald en/of nadrukkelijk uitgelegd. Deze manieren van ruimte scheppen zijn zeer geschikt voor de kinderen omdat hun eigen inbreng (fantasie en vrijheid) er niet door belemmerd wordt. Alles wat ze willen tekenen kan dan óók binnen het gegeven van deze opdracht (in plaats van bijvoorbeeld het toepassen van perspectiefregeltjes, zie inleiding en Hoofdstuk 6 *Handboek*). Doordat de kinderen nu meer overeenkomst krijgen tussen hun afbeelding en de zichtbare realiteit (waar immers bijna altijd het één gedeeltelijk voor het ander staat) zijn ze snel gewonnen voor deze aanpak. Ook het 'eraf lopen' van de voorstelling zullen ze al gauw als 'n goede mogelijkheid ervaren.

Begeleiding

Een onderwerp als 'camping' zal voor de meeste kinderen erg geschikt zijn. Vakantiefoto's, door de kinderen meegebracht, komen prima van pas. De sfeer van de les kan door een leuk verhaaltje over de (merkwaardig) bonte mengeling van toestanden op zo'n camping goed geschetst worden. De kinderen zelf zullen zeer veel dingen naar voren brengen, misschien zelfs te veel! Buig de opmerkingen dan ook steeds om in de richting van 'hoe zag dit of dat eruit?' Met enkele schematische aanduidingen op het bord wordt het elkaar gedeeltelijk bedekken van de voorwerpen gedemonstreerd. Tenten, groot en klein, caravans, kampeerauto's, barbecuestellen, stretchers, sportende en luierende mensen laten we aan de orde komen. We kiezen in de eerste les van de cyclus voor een compositie waarbij het hele papier een grasveld is, waar de genoemde dingen plus enkele struiken en bomen op komen te staan. Zijn de kinderen wat meer vertrouwd met overlappingsen en afsnijdingen, dan kan ook een laag standpunt gekozen worden waarbij de lucht er ook opkomt. Zijn de dingen achteraan net zo groot als voor? Komt alles compleet erop? (Deze zaken komen in de volgende les(sen) meer expliciet aan de orde.) Nadat alles met potlood is getekend en gecontroleerd door de leerkracht, worden de onderdelen stevig ingekleurd (ook een witte caravan). Bij de evaluatie kijken we vooral of er *ruimte* in de tekening zit. Overlappen is middel en geen doel.

onderwerp

driehoeken,
rechthoeken, cirkels

techniek

potlood, waskrijt

formaat

± 25 × 32 cm

Andere opdracht

Een ruimtelijke compositie van geometrische vlakken. Met potlood tekenen de kinderen een aantal (grote) driehoeken, cirkels en rechthoeken gedeeltelijk over elkaar heen. Laat ze weggummen wat niet te zien is: bij bijvoorbeeld 3 opeenvolgende vormen zit de 3e achter de 2e en kan hij niet tegelijkertijd weer vóór de 1e zitten. Vervolgens worden de vlakken stevig ingekleurd, waardoor duidelijk wordt welk vlak waar zit. Bekijk bij de evaluatie goed met de kinderen welk vlak waar zit.

Nog een mogelijkheid: zet op een tafel een stel flessen dicht bij elkaar. Zet achter de flessen een effen plaat (of gebruik gewoon de muur). De tekening heeft dan een horizontaal en een verticaal vlak. Aan het overlappen van de vormen en aan de



Ruimtelijke compositie, 11 jaar

positie op de tafel zien we hoe alle flessen staan. De kinderen tekenen wat ze zien.

Verdere onderwerpen:
fruitmand; vissen.